ביי די אידישע ארבייטער אין בעלגיע

פון י. עליאט.

אנטווערפען. — די שרעקליכע לאגע דעם פראוויזאָרישען קאמיטעט די ה"ה און די נויט, וואס דער קריזיס אין אנטווערפען האט פאראורזאכט ביי די אידישע ארבייטער, וועלכע זענען געבליבען אהן שום אונטערשטיצונג, האט שארף אריסגערופען די פראגע פון זיך ארגאניזירען. אמת, דער דאזיגער שריט וועט פארלויפיג נישט ענדערען די לאגע פון דעם אידישען ארבייטער און וועט איהם נישט אויסשקשטעלען אויף דער זעלבער עקאנאמישער שטופע, ווי דער ארגאניזירטער פון פריהער. דאס וועט אבער פארבעסערען זיין לאגע אויף שפעטער און וועט איהם זיכערען א בעסערע צוקונפט אין די ווייטערדיגע טעג.

העכער 500 ארבייטער האבען זיך אפגערופען אויפ'ן רוף פון דעם פראוויזאָרישען ארגאניזיר־אין־הילפס־קאמיטעט. דער פראוויזאָרישער קאמיטעט האט זיך געשטעלט אין פארבינדונג מיט דער „צענטראלע" אוז די לעצטע האט ארויסגעוויזען די ווייט־געהענדסטע פארלייכטערונגען ביים פארטיילען צייטווייליגע געלט־הלואות די ארבייטסלאזע, ביליגע מיטאגען, ארבייט פארמיטלונג א. א. וו. לויט דער איניציאטיווע פון קאמיטעט איז אויך ארויסגעשיקט געווארען א דעלעגאט צע אויף דער פראוויזע צו זוכען ארבייטס־מעגליכקייטען פאר די אידישע ארבייטער.

דער וויכטיגסטער אויפטו איז אבער געווען דאס, וואס דער פראוויזאָרישער קאמיטעט האט זיך געשטעלט אין פארבינדונג מיט דער אלגעמיינער אין פארבינדונג מיט דער ארגאניזירונג זיך צוזאמען מיט דעם בעלגישען ריזאמאט ארבייטער. האבען אנגענומען שרייבען "ווארפט איהם אראפ". "ער רעדט ניט צו דער זאך"...

סענאטאר וואן בערקעלער האט געלאסען דעם מיטינג דאנערנדיג דעם פראוויזאָרישען קאמיטעט און האפענדיג, אז ענדליך וועלען די אידישע ארבייטער אויך זיין ארגאניזירט און האבן ביי האנט מיט'ן פלעמישען קעמפען פאר א בעסער לאגע אין דעם פאך.

אין א געהויבענער שטימונג איז זיך דער עולם צוגאנגען, דאס איז בלי ספק געווען א זעהר וויכטיגע געשעהעניש פאר די אידישע ארבייטער אין אנטווערפען. די פראוואלאנג וועט געווינען בדרעגנדע וויכטיגע רעזולטאטען פאר דער פארבעסערונג פון מצב פון די אידישע ארבייטער אין אנטווערפען, וועלכע זענען שטענדיג די ערשטע קרבנות פון יעדען קריזיס.

די ה"ה בערקעלער און דעמס האבען גערעדט פלעמיש און אנגעוויזען אויף דער נויטווענדיגקייט זיך צו ארגאניזירען אין אריינטרעטען אין דעם "בונד", וואו־הין דער פלעמישער דימאנט ארבייטער פארבעט זיין חבר'ישען אידישען ארבייטער, וואס קומט אהער פון פוילען, רומעניע, אונגארן, טשעכאסלאוואקיע צו פארדינען זיין ברויט.

ה' אויזידאר ליפשיץ האט גערעדט אידיש און האט אנגעוויזען אויף דער געפאר וואס דראהט דער אינדוסטריע אויב עס קומען פרעמדע און מיסברויכען אהן שום אויסרעכענונג מיט דער געגעבענער ארבייטס־מעגליכקייט צום שאדען פון דער אינדוסטריע בכלל און די אנדערע ארבייטער בפרט.

נאכדעם האט גערעדט דער פארשטעהער פון דעם פראוויזאָרישען קאמיטעט פון די אידישע דימאנט ארבייטער ה' יערוזאלימסקי. ער האט אויסגעפיהרט, אז איצט, אין דער נויטלאגע באטראכטעט זיך די אידישע ארבייטער און נעהמען אנדערליך ארגאניזירען.

דער געפאקטער זאך האט אויסגערופען מיט גרויס אויפמערקזאמקייט. עס האט אויך נישט געפעהלט קיין פרוטעסטאנטן. א געוויסער ט. האט פרובירט דערען געגען דער פראאיזינגונג מיט'ן ארבייטער בונד. מען האט איהם אבער אויסגעפייפט און נישט געלאזט ווייטער רעדען און עלטערע אידען, דיי מאנט ארבייטער, וועלכע האבען סוף כל סוף איינגעזעהן די וויכטיגקייט פון ארגאניזירען זיך צוזאמען מיט דעם בעלגישען דימאנט ארבייטער, האבען גענומען שרייען "ווארפט איהם אראפ". "ער רעדט ניט צו דער זאך"...

סענאטאר וואן בערקעלער האט געלאסען דעם מיטינג דאנערנדיג דעם פראוויזאָרישען קאמיטעט און האפענדיג, אז ענדליך וועלען די אידישע ארבייטער אויך זיין ארגאניזירט און האבן ביי האנט מיט'ן פלעמישען קעמפען פאר א בעסער לאגע אין דעם פאך.

אין א געהויבענער שטימונג איז זיך דער עולם צוגאנגען, דאס איז בלי ספק געווען א זעהר וויכטיגע געשעהעניש פאר די אידישע ארבייטער אין אנטווערפען. די פראוואלאנג וועט געווינען בדרעגנדע וויכטיגע רעזולטאטען פאר דער פארבעסערונג פון מצב פון די אידישע ארבייטער אין אנטווערפען, וועלכע זענען שטענדיג די ערשטע קרבנות פון יעדען קריזיס.

דארט וואו ס'קינגען פעטש...

(פארזעצונג פון פיידזש 4)

די רומענישע עפענטליכקייט האט אויפ'ן שארפסטען אופן פאראורטיילט די ארבאריישע האנדלונג פון'ם פרינץ־רעגענט. די צייטונג „קורענטול" שרייבט וועגען דעם אינציידענט: „מיר געפינען פאר נויטיג צו באמערקען, אז אויך פארט מענישע ליידענשאפטען מוזען האבען א גרעניץ, באזונדערס דאן, ווען זיי הויבען אן צו באדראהען דאס לעבען פון די בירגער. דעם געלעגענהייט איז סוף כל סוף אלץ איינס, צי וועט ער ארונטער פאלען אונטער די רעדער פון א פרעכטיגען „ראלס־ראיס" אדער א פשוט'ען „פארד", און דעם צערקאלעדעשעטען איז אלץ איינס, ווער ס'האט איהם צעמזיק'ט: א פרינץ, אדער גאר א קצב. דער פארגאנגענער פאל דארף דערמאנען דעם פרינץ ניקאלאי, אז אפילו די העכסטע טיטול־טרעגער דארפען קענען באשרענקען זייערע ליידענשאפטען. מען דארף ניט פארגעסען, אז מען קען אנ־טרעפען אויף א שאפער, וואס איז וועניגער מאנארכיסטיש, ווי דער לעצטער קרבן, און וועלכער קען אויף קלעפ ענטפערען מעהר ענערגיש. דער איינציגער אויספיהר איז: „אן עק זאל עס נעהמען מען!"...

מיר האבען געבראכט ביידע פאלען, בכדי צו אילוסטרירען, ווי אזוי ארום עס ווערען רעספעקטירט אין רומעניען די עלעמענטארסטע רעכטן פון פיזישער אומ־בארהרליכקייט. סימפטאמאטישער פון אלעמען איז דער פאקט, וואס עס געפינען זיך נאך געמיינע פארשיגען, וואס פרובען זיך אונטערפיהרען אונטער דעם „פעטש־ס סיסטעם א וויסענשאפטליכע גרונדלאגע. דער אנטיסעמיטישער „אר־גייווערסול" און דער פאליציי־בלאט „פאליציא מאדערנא", פארטיידיגען אפען די פאליציי־תלינים, און פארענדיגען מיט פוילע טענות וועגען באדענלאזע הומאניסטען, וואס אפערירען מיט בלויזיג פרינציפען און וועגען טאפפערע רעאליס־טען וואס פיהרען טאג איין טאג אויס און עקשנות'דיגען קאמף מיט דער קרי־מינעלער וועלט, ציטירענדיג די דאזיגע הייפאקריטישע באהויפטונג, באמערקט די דעמאקראטישע צייטונג „דימיניאצא" מיט רעכט: „די פאליציסטען וויזען דא ארויס זייער אמת'ן פרצוף. ס'איז דאך קלאהר, אז דער פאליציי־אגענט, וואס שלאגט מכות־רצח אפילו א שולדיגען, דער מערדער, ווען יענער הרג'עט וועמען ס'מיט איז. די „דיגער פון גערעכטיג־קייט" דארפען באגרייפען, אז מען קען ניט ברענגען נוצען דער יוסטיץ דורך פייניגונגען, שוין פשוט אויס דעם טעם, ווייל די זעלבע גערעכטיגקייט פארבאט און באשטראפט די פעטש".

דאס איז אבער א קול אין דער מדבר. די טערקישע טראדיציע איז שטארקער פון דער רומענישער קאנסטיטוציע, און איבעראל הערשט דער פעטש־טעראר.. די רעגירונג איז זיך גאנץ באוואוסט וועגען דעם, און געהט ווהר פארזיכטיג ארום דער אנגעוועהטאגטער פראגע. ניט לאנג האט איהר אין א רומענישען בלאט געקענט זעהן פאלגענדע קאריקאטור: עס שטעהט אן אנגעקלאגטער פאר'ן אויס־פארשונגס־ריכטער און בעט זיך ביי איהם רחמים: „פאר'משפט מיך באלד!". דער אויספארשונגס ריכטער קוקט אויף דעם אויסגעפארשטען, טיט פארוואונדערונג און באמערקט: „ב'וויל קודם כל אויס־פארשען דעם פאל, אפשר ביזטו גאר ניט שולדיג!". אויף דעם פאלגט דער ענט־פער: „ב'האב מורא. הער ריכטער, אז צוליעב דער אויספארשונג זאל איך ניט דערלעבען ביז'ן געריכט".

אז דאס זענען ניט קיין פוסטע ווערטער באשטעטיגען פיעלע פראצעסען אי־בער פאליציי־אגענטען און אויספאר־שונגס־ריכטער, וועלכע האבען אויס גרויס אייפער פארפיינינגט ביז טויט זייערע קרבנות. ווען מען ארעסטירט איינעם אין רומענין, טראכט ער ניט וועגען דער גע־וועלטיגער שטראף, נאר וועגען די מורא'־דיגע פעטש, וואס ער וועט קריגען ער לחשבון... דאס פיהרט דערצו, אז מען באצאהלט כופר־נפש געלט און מען קומט קודם כל דורך מיט דער פאליציי. דער רומענישער בירגער שאקעלט זיך אויפ'ן כף הקלע צווישען באקשיש און פעטש, אוי פיהלט זיך כחומר ביד היוצר אין די הענט פון די גרויסע פאליציי־שעפען און קעלנערע „שעפעלאך".

(„איטא").

קענט איר קענעדע ???

ווייסט איר די גע־שיכטע פון די קאנאדער אידען?

באקענט זיך מיט אייער היים, און מיט דער געשיכטע פון די אידען אין אייער יעצטיגער היים, לייענענדיג פאלגענדע צוויי ביכער פון א. ר י י נ ו ו י ן.

1. קאנאדע און איר געשיכטע (פרייז 75 סענט)

2. דער איד אין קאנאדע

2 בענדער געבונדען צוזאמען ($2.00 פרייז) צו באקומען אין אפיס פון „זשורנאל"

די ארבייטער וועלט

מיט די קלאוקמאכער אין לייבאר לייסעאום

איינדרוקען און מיינונגען. — אויך אנדערע נאטיצען.

פון י. פייגעלמאן

איך בין זיך מודה, אז די גרויסע, גראנדיעזע, מאסענפארזאמלונג פון די טא־ראנטאר קלאוקמאכער, לעצטען מאנטאג אוועגט אין לייבאר לייסעאום, האט אי־בערטראפען אלע מיינע דערוואַרטונגען. און איך דאריבער געווען אן אנגענעמענער סורפריז פאר מיר.

פון מיינע, ביז איצטיגע דערפארונ־גען מיט די קלאוקמאכער, האב איך גע־וואוסט, אז בלויז א קליין הייפעלע פון זיי זענען באוואוסטזיניגע ארבייטער, וועלכע באגרייפען די וויכטיגקייט צו זיין אראנ־ז'ירט אין איין קערפערשאפט, כדי צו קאנען, אויף אזא אופן געבען א העפטי־גען ווידערשטאנד די באלעבאטים, אדער אפשר איז מיין דערפארונג געווען א פאל־שע דערפאר, ווייל אין די רייען פון די קלאוקמאכער האט דאמאלסט געהערשט אן אפאטיע און צושפליטערונג פון די כחות און אומפארטאנטוואר־טליכע עלעמענטען האבען געשאפען.

יעדענפאלס אבער איז מיין, ביז איצ־טיגע דערפארונג מיט די טראנאנטאר קלאוקמאכער געווען ניט קיין צופרידענ־שטעלענדע. יעדעס מאל וואס מיר איז אויסגעקומען צו שרייבען עפעס וועגען דער קלאוקמאכער לאגע ביי אונז אין שטאדט פון דער "ארבייטער וועלט"; יעדעס מאל ווען, איך האב געווידמעט א טייל פון מיין וועכענטליכען איבערזיכט "פון ארבייטער אנגעלעגענהייטען איבער דער גאנצער וועלט", פאר די קלאוקמא־כער פון טראנאנטא — האב איך געהאט בלויז אזון נוסח, וועלכער האט מיר וועה געטאן ביז דער טיעפעניש פון מיין נשמה.

יעדעס מאל דער עלעבען פומען: טרויער, מרה־שחורה און צושפליטערונג, אין משך פון די לעצטע יאהרען איז מיר ניט אויסגעקומען צו שרייבען מיט אן אנדער נוסח און מיט אן אנדער טאן, און איך האב זיך דאן געפרעגט: וואס איז דער מער מיט די קלאוקמאכער? ארט עס זיי גארניט, אט די ביטערע ניט אן דער הונגערליען וואס זיי באקומען פאר זייער שווערער, ביטערער ארבייט?

און ווער נאך ווייסט בעסער פון זיי זעלבסט, אז א באדייטענדער טייל פון גוטע באלמלאכעס וועלכע וואלטען אונ־טער אנדערע אומשטענדען געראטען מא־כען א בכבוד'יג לעבען פאר זיך און פאר זייערע פרויען און קינדער, זענען געווא־רען קאנדידאטען פון הייפס־אינסטיטו־ציעס און אעלרליי צדקה ארגאניזאציעס?

א אידישע פרוי האט זיך אליין פארברענט

פון לעמבערג מעלדעט מען:

אין קאלאמיי האט פאסירט פאלגענ־דע טראגעדיע מיט א אידישע פרוי:

א געוויסע לאה וויזעלבערג, 30 יאהר אלט, האט מיט 4 יאהר צוריק חתונה גע־האט, נאר מיט דעם מאן האט זי פון באלד נאך דער חתונה ניט געוואוינט, זי איז גע־ווען ביי איהר מוטער, וואו זי איז געווא־רען לוגנען־קראנק.

זי האט זיך אמאל געפרובט טרינקען, נאר מען האט זי צוריקגעהאלטען. די מעג, ווען זי איז געווען אליין אין שטוב האט זי גענומען ברענגען ספיריטוס און זיך באנאסען און דאן זיך אליין אונטערגע־צונדען.

מען האט זי אין א זעהר שווערען צושטאנד אפגעפיהרט אין שפיטאל. אויף צומארגענס איז זי געשטארבען, זי דירה פאר'ן פאר פאריתומ'ט א 3 יעהריג קינד.

איך דערשטאכען זיין כלה 4 טעג פאר דער חתונה

פון לעמבערג מעלדעט מען:

דא איז געשעהן א שרעקליכער מאָרד. דער אידישער זעצער חיים ליבערמאן האט דערשטאכען אויף טויט זיין כלה. מיט וועלכער ער האט געזאלט אין 4 טעג אנום חתונה האבען. די סבה פון דעם מאָרד איז דאס, וואס ליבערמאן האט זיך איינגע־רעדט אז ער איז קראנק און האט ניט געוואלט אז זיין כלה זאל ליידען נאך דער חתונה לעבענדיג מיט א מראנקען מאן. ליי־בערמאן איז געווען ארבייטסלאז און דער פאראיין הכנסת כלה האט זיך באשעפ־טיגט מיט איינארדנען א דירה פאר'ן פאר פאלק. ליבערמאן איז ארעסטירט.

דער „בלומא סריערי מעמאריאל שפי־טאל אין דער עקס פיישענטס האום פון לאס אנדזשעלאס, איז שוין אפען

פון א כירורגישען שפיטאל פארנומען דעם אויבענאן. אין וואס די צווילינג אנשטאלטען האבען זיך גענו־טיגט, ווי טובערקולאזיס קראנקע נויטיגען זיך אין לופט.

אלעמאל ווען עס איז אויסגעקומען צו דארפען אפרירען א פאציענט פון דעם סאניטאריום אדער פון דער עקס פיישענטס האום, האט מען זיך אנגעשלאגען אן שווערע קייטען צו קריגען א שפיטאל, און נאך גרויסע באמיהונגען האט מען ערשט געמוזט אנקומען צו א שטארטישען שפי־טאל, וואס דאס איז אויך ניט אלע מאל געלונגען — און מערסטענטיילס צו פרי־וואטע שפיטאלען, וואס האט אנב אפגע־קאפט דער פארוואלטונג, א חוץ מיה און צייט — אויך א סך געלט.

מיט דער פאראייניגונג פון די צוויי אנשטאלטען האט זיך די דאזיגע פרא־בלעם ערשט פארדאפעלט, פערספעקטיוען אבער אויפצובויען אזא שפיטאל, פאר דעם נוצען פון ביידע אנשטאלטען, האבען זיך פארבעסערט, און ענדליך איז דאך אזא שפיטאל טאקע אויפגעבויט געווארען, אין דער עקס פיישענטס האום — און איז צייטען פון דעם לאס אנדזשעלאס אידי־שען סאניטאריום און עקס פיישענטס האום.

זונטאג דעם 5־טען יאנואר, 1930, איז ענדליך דער שפיטאל אפיציעל דער־עפענט געווארען אין דער געגענווארט פון גאר א גרויסען עולם, וואס איז זיך געפו־מען פרעהען מיט איינעם פון די וויכטיגס־טע געשעהענישען אין דעם לעבען פון די צווילינג־אנשטאלטען אין דער "שטארט פון מלאכים".

דער שפיטאל איז אויפגעבויט געווארען פון מר. און מרס. דזשאכרזש סריערי, א.נ. "בלומא סריערי מעמאריעל שפיטאל" אין דעם אנדענק פון זייער פאר־שטארבענער מוטער — בלומא סריערי. די זעלבע פאמיליע סריערי האט גלייך צייטיג אויך אויסגעשטאט דעמזעלבען שפיטאל מיט אלע נויטיגע אינסטרומענ־טען לכבוד דעם געבורטסטאג פון זייער זוהן — ביל סריערי.

דער "בלומא סריערי מעמאריעל שפי־טאל" איז אויפגעבויט געווארען אונטער דער השגחה פון דער "מעדיקאל אדווייזא־ר באארד" פון די צווילינג אנשטאלטען וואס שליסען אין זיך איין די גרעסטע אויטאריטעטען אויף אלע געביטען פון מע־דיצין — פון דעם לאס אנדזשעלאס אידי־שען סאניטאריום און עקס פיישענטס האום.

און איצט, ווען די פראבלעם פון א כירורגישען שפיטאל איז שוין ענדלאך אויך געלייזט געווארען — קומט ווידער ארויף די פראבלעם פון אויפהאלטען אט די נאציאנאלע אינסטיטוציע, וואס האט אין פארלויף פון איהר עקזיסטענץ שוין באוויזען אויסצוהאלטען אריבער 4 טויי־זענט מענשען, און די אידען פון אלע שטעדט פון אמעריקא און קאנאדע וואל־טען זיך צעראפט וועגען דעם פארטראר־טען, און ביישטייערען זייער חלק צו אט דער הומאניטארער ארבייט, וואס דער לאס אנדזשעלאס אידישער סאנאטאריום און עקס פיישענטס האום פיהרען אן.

סאנפערענץ פאר 1930 געווערקשאפטען קעמפ־פיין אין פעברואר

די ארגאניזירונגס־קאנפערענץ פאר'ן געווערקשאפטען קעמפיין פאר'ן יאר 1930 וועט פארקומען זונטאג דעם 2־טען פעב־ראר, און צו דער דאזיגער קאנפערענץ וועלען געבעטען צו שיקען דעלעגאטען אלע ארבייטער און ארבייטער־פריינטליכע ארגאניזאציעס.

לעצטען זונטאג איז פארגעקומען א זיצונג פון דעם אלטען קאנפערענץ, ביי וועלכען עס איז אויסגעהערט געווארען א באריכט וועגען דעם יאר ארבייט, און עס איז אויך אויסגעקליכען געווארען א קאָ־מיטעט פון ניין מענשען צו צוגרייטען דעם פעברואר קאנפערענץ, און מאכען אלע אנדערע נויטיגע הכנות פאר'ן קו־מענדען קעמפיין.

ארבייטער — רעדנער וועט לעקטשורען אין טאראנטא

נארמאן ענדזשעל, מ. פי., דער אויס־טאר פון "די גרויסע אילוזיע" און דער "ערווייזער" פון דער ארבייטער רעגיע־רונג אין ענגלאנד וועגען אויסלענדישע עניינים, וועט היינטיגס מאנאט לעקטשור־רען אין טאראנטא.

מר. ענדזשעל איז געבוירען געווארען אין ענגלאנד, אבער א גרויסען טייל פון זיין לעבען האט ער פארבראכט אין אמע־ריקע. אין שפעטער איז ער געווארען א נאהענטער מיטארבייטער פון דער לאנ־דאן "דיילי מעיל".

ער איז אויך דער גרינדער פון דער "יוניאן אף דעמאקראטיק קאנטראל".

„קינדערוועלט" נייער קינדער זשורנאל, דערשיינט דעם מאנאט

צום סוף פון דעם חודש וועט אנ־חויבען צו דערשיינען א נייער קינדער זשורנאל ארויסגעגעבען פון די אידישע פאלק שולען פון נאציאנאלען ארבייטער פארבאנד און פועלי ציון. דער נייער קינדער זשורנאל וועט דערשיינען אונטער דעם נאמען "קינדערוועלט", אונטער דער רעדאקציע פון דעם באקאנטען אידישען פעדאגאג ש. שאפיראָ. לויט אלע פאר־באר־ייטונגען פון דעם קאמיטעט און דער רעדאקציע, וועט דער זשורנאל זיין זייער פארבענרייך אזוי ווי א קינדערוועלט.

זייער אנגעזעהענע באקאנטע אידי־שע דיכטער און שריפטשטעלער וועלען זיין פון די נאהענטסטע מיטארבייטער פון דעם קינדער זשורנאל. דער אבאנימענ־טען פרייז פון דעם זשורנאל איז $2.00 א יאר וואס עס איז צוגענגליך פאר יעדען איינעם וואס וויל זיך באאיגרען פאר'ן "קינדערוועלט". נאטירליך נעמט מען אויך אן האלב יאריגע אבאנענטען.

„קינדערוועלט" נייער קינדער זשורנאל, דערשיינט דעם מאנאט

צווישען די אומצעהליגע פראבלעמען מיט וועלכע די פארוואלטונג פון דעם לאס אנדזשעלאס אידישען סאנאטאריום און עקס פיישענטס האום האט זיך די לעצטע יאהרען באשעפטיגט, האט אלעמאל די דורך דעם זאלען מער ארבייטער באקומען באשעפטיגונג.

אין רייד־ענדיג וועגען די דאזיגע פלענער האט מר. דאבבס צוגעגעבען, אז אין טאראנטא זענען פאראן צווישען די ארבייטסלאזע, טויזענטער איטאליענער, פאליאקען, אוקראינער און זייער גלייכען, אבער די ארבייט, האט ער געזאגט, וועט מיזען אוועקגעגעבען וועערען צו די ברייט־שערס, ווייל ער האלט פון דער מאטא, אז איינענע דארף מען העלפען פריער . . .

* * *

פון דייטשלאנד קומען אן זעהר טרוי־עריגע באריכטען, וועגען דער מורא'דיגער ארבייטסלאזיגקייט וואס הערשט דאר־טען. לויט אפיציעלע ציפערען וואס זע־נען פארעפענטליכט געווארען, איז צו זעהן, אז די צאל פון ארבייטסלאזע דער־גרייכט דארטען דעם ציפער פון 17,500,000. וואס דאס מיינט מיט זיבע־ציג טויזענט מערער ווי לעצטען יאר.

די דאזיגע גרויסע ארבייטסלאזיגקייט האט אויעקגעשטעלט אין א שלעכטער לאגע דער רעגיערונג און די דאזיגע לאגע ווערט אויסגענוצט — פון אין זייט פון די קאמוניסטען, און פון דעם אנדערען זייט פון די פאשיסטישע עלעמענטען.

עס איז דערגאנגען אזוי ווייט, אז אין בערלין, לייפציג, קעלן און א צאל אנדערע שטעדט זענען פארגעקומען ראיא־טען פון די ארבייטסלאזע און א צאל זע־נען דער'הרגט געווארען.

טרויעריגע באריכטען . . .

ארבייטער — רעדנער וועט לעקטשורען אין טאראנטא

נארמאן ענדזשעל, מ. פי., דער אויס־טאר פון "די גרויסע אילוזיע" און דער "ערווייזער" פון דער ארבייטער רעגיע־רונג אין ענגלאנד וועגען אויסלענדישע עניינים, וועט היינטיגס מאנאט לעקטשור־רען אין טאראנטא.

מר. ענדזשעל איז געבוירען געווארען אין ענגלאנד, אבער א גרויסען טייל פון זיין לעבען האט ער פארבראכט אין אמע־ריקע. אין שפעטער איז ער געווארען א נאהענטער מיטארבייטער פון דער לאנ־דאן "דיילי מעיל".

ער איז אויך דער גרינדער פון דער "יוניאן אף דעמאקראטיק קאנטראל".

סאנפערענץ פאר 1930 געווערקשאפטען קעמפ־פיין אין פעברואר

די ארגאניזירונגס־קאנפערענץ פאר'ן געווערקשאפטען קעמפיין פאר'ן יאר 1930 וועט פארקומען זונטאג דעם 2־טען פעב־ראר, און צו דער דאזיגער קאנפערענץ וועלען געבעטען צו שיקען דעלעגאטען אלע ארבייטער און ארבייטער־פריינטליכע ארגאניזאציעס.

לעצטען זונטאג איז פארגעקומען א זיצונג פון דעם אלטען קאנפערענץ, ביי וועלכען עס איז אויסגעהערט געווארען א באריכט וועגען דעם יאר ארבייט. און עס איז אויך אויסגעקליכען געווארען א קאָ־מיטעט פון ניין מענשען צו צוגרייטען דעם פעברואר קאנפערענץ, און מאכען אלע אנדערע נויטיגע הכנות פאר'ן קו־מענדען קעמפיין.

דער „בלומא סריערי מעמאריאל שפי־טאל אין דער עקס פיישענטס האום פון לאס אנדזשעלאס, איז שוין אפען

פראבלעם פון א כירורגישען שפיטאל פארנומען דעם אויבענאן. אין וואס די צווילינג אנשטאלטען האבען זיך געגענ־טיגט, ווי טובערקולאזיס קראנקע נויטיגען זיך אין לופט.

אלעמאל ווען עס איז אויסגעקומען צו דארפען אפרירען א פאציענט פון דעם סאניטאריום אדער פון דער עקס פיישענטס האום, האט מען זיך אנגעשלאגען אן שווערע קייטען צו קריגען א שפיטאל, און נאך גרויסע באמיהונגען האט מען ערשט געמוזט אנקומען צו א שטארטישען שפי־טאל, וואס דאס איז אויך ניט אלע מאל געלונגען — און מערסטענטיילס צו פרי־וואטע שפיטאלען, וואס האט אנב אפגע־קאפט דער פארוואלטונג, א חוץ מיה און צייט — אויך א סך געלט.

מיט דער פאראייניגונג פון די צוויי אנשטאלטען האט זיך די דאזיגע פרא־בלעם ערשט פארדאפעלט, פערספעקטיוען אבער אויפצובויען אזא שפיטאל, פאר דעם נוצען פון ביידע אנשטאלטען, האבען זיך פארבעסערט, און ענדליך איז דאך אזא שפיטאל טאקע אויפגעבויט געווארען, אין דער עקס פיישענטס האום — און איז צייטען פון דעם לאס אנדזשעלאס אידי־שען סאניטאריום און עקס פיישענטס האום.

זונטאג דעם 5־טען יאנואר, 1930, איז ענדליך דער שפיטאל אפיציעל דער־עפענט געווארען אין דער געגענווארט פון גאר א גרויסען עולם, וואס איז זיך געפו־מען פרעהען מיט איינעם פון די וויכטיגס־טע געשעהענישען אין דעם לעבען פון די צווילינג־אנשטאלטען אין דער "שטארט פון מלאכים".

דער שפיטאל איז אויפגעבויט געווארען פון מר. און מרס. דזשאכרזש סריערי, א.נ. "בלומא סריערי מעמאריעל שפיטאל" אין דעם אנדענק פון זייער פאר־שטארבענער מוטער — בלומא סריערי. די זעלבע פאמיליע סריערי האט גלייך־צייטיג אויך אויסגעשטאט דעמזעלבען שפיטאל מיט אלע נויטיגע אינסטרומענ־טען לכבוד דעם געבורטסטאג פון זייער זוהן — ביל סריערי.

דער "בלומא סריערי מעמאריעל שפי־טאל" איז אויפגעבויט געווארען אונטער דער השגחה פון דער "מעדיקאל אדווייזא־ר באארד" פון די צווילינג אנשטאלטען וואס שליסען אין זיך איין די גרעסטע אויטאריטעטען אויף אלע געביטען פון מע־דיצין — פון דעם לאס אנדזשעלאס אידי־שען סאניטאריום און עקס פיישענטס האום.

און איצט, ווען די פראבלעם פון א כירורגישען שפיטאל איז שוין ענדלאך אויך געלייזט געווארען — קומט ווידער ארויף די פראבלעם פון אויפהאלטען אט די נאציאנאלע אינסטיטוציע, וואס האט אין פארלויף פון איהר עקזיסטענץ שוין באוויזען אויסצוהאלטען אריבער 4 טויי־זענט מענשען, און די אידען פון אלע שטעדט פון אמעריקא און קאנאדע וואל־טען זיך צעראפט וועגען דעם פארטראר־טען, און ביישטייערען זייער חלק צו אט דער הומאניטארער ארבייט, וואס דער לאס אנדזשעלאס אידישער סאנאטאריום און עקס פיישענטס האום פיהרען אן.

איך דערשטאכען זיין כלה 4 טעג פאר דער חתונה

פון לעמבערג מעלדעט מען:

דא איז געשעהן א שרעקליכער מאָרד. דער אידישער זעצער חיים ליבערמאן האט דערשטאכען אויף טויט זיין כלה. מיט וועלכער ער האט געזאלט אין 4 טעג אנום חתונה האבען. די סבה פון דעם מאָרד איז דאס, וואס ליבערמאן האט זיך איינגע־רעדט אז ער איז קראנק און האט ניט געוואלט אז זיין כלה זאל ליידען נאך דער חתונה לעבענדיג מיט א מראנקען מאן. ליי־בערמאן איז געווען ארבייטסלאז און דער פאראיין הכנסת כלה האט זיך באשעפ־טיגט מיט איינארדנען א דירה פאר'ן פאר פאלק. ליבערמאן איז ארעסטירט.